

- przykład dobrej praktyki
antydiskryminacyjnej

Realizatorzy:
ZTE „Civilitas”, ul. Bohaterów Westerplatte 27, 65-034 Zielona Góra, Poland, tel. + 48 68 477 66 33, www.civilitas.org.pl
Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Ul. Chopina 15a, 65-031 Zielona Góra, Poland, tel. +48 68 328 64 21 www.odn.zgora.pl

Partnerzy:

RAA Brandenburg, Poczdam / Niemcy
VIMIO Vukovar / Chorwacja,
BBJ-share, Palermo / Włochy

Początek idei i pierwsze działania:

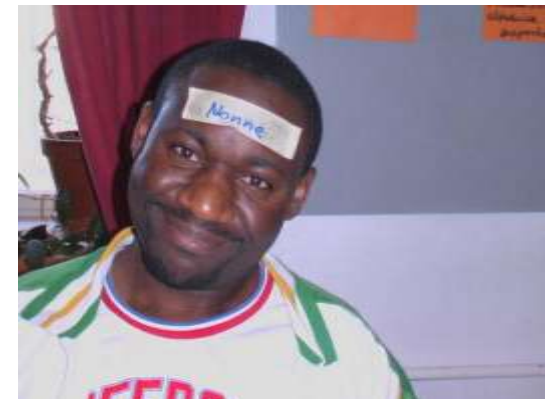
- USA: opracowanie koncepcji Anti-Bias-Approach (lata 80-te XX w.)
- Afryka Południowa: adaptacja i poszerzenie projektu (początek lat 90-tych XX w.)
- Niemcy: zaadaptowanie koncepcji i jej realizacja (połowa lat 90-tych)

Wyjaśnienie terminologiczne

- Angielskie wyrażenie „Bias” wskazuje na obecność uprzedzeń, dehumanizującej stronniczości, tendencyjności lub zawładania.
- Przedrostek „Anti” wskazuje konieczność aktywnego przeciwstawiania się takim dyskryminacyjnym zachowaniem ludzi.

Diagnoza wyjściowa do projektu:

- Każdy człowiek jest do kogoś / czegoś uprzedzony

Diagnoza wyjściowa do projektu:

- Zachowania ludzi są wyuczone i zawsze można je korygować

Treść projektu

- Omówienie najróżniejszych przejawów, form i płaszczyzn dyskryminacji.
- Analiza fenomenu zjawiska dyskryminacji w powiązaniu z indywidualnymi zachowaniami ludzi oraz szerszym społecznym kontekstem.

Cele projektu

- świadomość odmienności własnego „JA”
- świadomość osobistych uprzedzeń wobec odmienności innych
- zgromadzenie nowych doświadczeń w bezpośrednim kontakcie z różnorodnością i odmiennością ludzi
- świadomość niemożności usprawiedliwiania i hierarchizacji uprzedzeń i zachowań dyskryminacyjnych
- aktywne przeciwstawianie się dyskryminacji

Zadania projektu

- wyostrzenie krytycznego spojrzenia na otaczającą nas rzeczywistość
- ćwiczenie umiejętności rozpoznawania podobieństw wśród istniejących różnic
- unikanie szeregowania ludzi na podstawie pojedynczych cech lub ich grup
- ćwiczenie umiejętności identyfikowania różnych form dyskryminacji
- ćwiczenie nowych form zachowań wobec wszystkiego, co inne

Do kogo dotarliśmy na terenie woj. lubuskiego?

- **nauczyciele** (różnych typów i poziomów szkół)
- **uczniowie** (z 15 szkół różnego typu i poziomu)
- **studenci uczelni wyższych** (głównie studenci pedagogiki Uniwersytetu Zielonogórskiego)
- **pracownicy instytucji oświatowych** (m.in. UZ, Pogotowia Opiekuńczego, Domu Opieki Społecznej)
- **zainteresowani mieszkańcy Zielonej Góry i woj. lubuskiego**
- **lokalni dziennikarze**
- **pracownicy i wolontariusze stowarzyszeń i organizacji** (m.in. ZTE „Civilitas”, Lubuskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Kobiet „Baba”, Lubuskiego Centrum Aktywizacji i Wsparcia VERTE, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, ZHP)

Przykładowe moduły szkoleń

Moduł 1 – WYCZULANIE

- Wzajemne poznanie się
- Jaką rolę odgrywa w relacjach międzyludzkich siła?
- Odniesienie się do własnych uprzedzeń i obrazów innych
- Co oznacza dyskryminacja?

Moduł 2 – STOSOWANIE

- Analiza własnych, codziennych warunków działań i pracy (treści, podejście do problemu i jego struktura)
- Wypracowywanie konkretnych strategii działań

Projektowe impresje

Warsztaty multiplikatorów ANTI-BIAS Zielona Góra, 16. – 21. marca 2009

Warsztaty z uczniami w ZSE w Zielonej Górze

Wizyta u Romów w Nowej Soli, warsztaty w ODN oraz konferencja w Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze

Spotkanie międzynarodowe młodzieży warsztaty ANTI-BIAS Zielona Góra, 16. – 21. lipca 2009

Wymiana młodzieży połączona z warsztatami (Palermo i Vucovar)

ANTI-BIAS - szkolenie nauczycieli w ramach 3-dniowego spotkania w „Bukowym Dworcu” - Gronów k/Łagowa

*"Z tak krzywego kawałka drewna,
z jakiego uczyniony jest człowiek,
nie da się zrobić nic prostego."
Immanuel Kant*

Refleksja końowa

Szkolne obszary anti - bias'owego niedosytu:

- organizacja i warunki działań szkoły oraz funkcjonowanie jej poszczególnych przestrzeni;
- stosunki i relacje międzyludzkie w szkole, w tym normy i zasady współżycia oraz współdziałania;
- szkolne programy wychowania i nauczania, w tym proponowane treści;
- metodyka pracy;
- funkcjonowanie nadzoru szkoły.

-Uprzedzenia są trwałe jak plamy atramentu,
który łatwo wylać, a potem trudno usunąć.

Dziękuję za uwagę!

dr Lech Sałaciński